

Viime sotien aikana Ruotsiin tai Tanskaan siirretyt sotalapset kertovat koko elämänsä vaikuttaneista kokemuksista. Moni naapurimaahan lähetetyistä kiittelee sijoitusperheen miellyttävää ja lasta kunnioittavaa olosuhteita. Heidän maailmankuvansa avartui ja useille muodostui elinikäiset ja läheiset ystävyysuhteet perheenjäsenin ja jälkipolviin. Kirja käsittelee myös Karjalan lasten vaikeaa taivalta evakkoon ja sotalapsiksi. Pääpaino on Seinäjoen seutuun ja Etelä-Pohjanmaan liittyvien henkilöiden muistelmissa.

Krigsbarnen under våra senaste krig berättar om sina upplevelser, som har haft en stor betydelse i hela deras liv. Många av de barn som sändes till Sverige eller Danmark uppskattar de angenäma och barnvänliga förhållanden, som rådde dit de kom. Deras världsbild vidgades och för många uppstod livslånga och nära vänskapsband med familjemedlemmarna och även mellan den yngre generationen. I boken behandlas också de karelska barnens hårda öde som evakuerade och krigsbarn. Tynnpunkten utgör de personers minnen, som har anknytning till Seinäjokinejden och Syd-Österbotten.

Tellervo Lahti: Sotalapsien unohtumaton matka – Krigsbarnsberättelser

Sotalapsien unohtumaton matka Krigsbarnsberättelser

Tellervo Lahti

Maailman raitilta 3 • Suomen Siirtolaisuusmuseum

Suomen Siirtolaisuusmuseon julkaisusarja täydentyi

Lahti, Tellervo: Sotalapsien unohtumaton matka – Krigsbarnsberättelser. Maailman raitilta 3. Suomen Siirtolaisuusmuseum. Mustasaari 2018. 192 s.

Suomen Siirtolaisuusmuseum on ollut perustamisestaan vuodesta 2006 lähtien yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan Sotalapsiyhdistyksen kanssa. Sotalapsiprojektin tärkeä osa on ollut sotalapsikerho, jonka keskeisiä tehtäviä ovat olleet kokoontumiset sekä sotalapsina olleiden haastattelut. Olemme myös järjestäneet sotalapsiaiheisen seminaarin, jonka pääluennoitsija oli itsekin sotalapsena ollut helsinkiläissyntyinen valtiotieteiden maisteri Matti Höök.

Julkaisuprojektin tarkoitus on ollut koota lähinnä Seinäjoen seudun ja Etelä-Pohjanmaan sotalapsien muistelmia yksiin kansiin. Myös muualla asuvia on haastateltu kirjaa varten. Lähes kaikilla on jokin yhteys Etelä-Pohjanmaan.

Viime sotien aikana Ruotsiin tai Tanskaan siirretyt sotalapset kertovat koko elämänsä vaikuttaneista kokemuksista. Moni naapurimaahan lähetetyistä kiittelee sijoitusperheen miellyttävää ja lasta kunnioittavia olosuhteita. Heidän maailmankuvansa avartui ja useille muodostuivat elinikäiset ja läheiset ystävyysuhteet sijoitusperheen perheenjäseniin ja jälkipolviin. Kirja käsittelee myös evakkoon ja sotalapsiksi joutuneiden Karjalan lasten vaikeaa taivalta. Esiin tulevat myös Ruotsiin adoptoidut, jotka edustavat tuhansia virallisesti perheenjäseniksi otettuja ja kasvattilapsia.

Pääasiassa haastatteluilla kerätyt talvia ja jatkosodan ajan sotalapsien muistelmat kertovat Ruotsin tai Tanskan perheessä vietetystä ajasta sekä tuon ajan merkityksestä myöhempään elämään. Haastattelut tuovat esiin paljon yksityiskohtaista muistitietoa sekä kirjeisiin ja muuhun arkistomateriaaliin pohjaavaa tietoutta sotalapsiajan olosuhteista ja yhteydenpidosta Suomen kotiin. Esittelyssä on lapsia, jotka eivät edes tienneet olevansa Suomesta. Suurimmalla osalla kirjaan materiaalia antaneista oli tieto sotalapsuudesta ja yhteydet Suomeen pelasivat. Paluu Suomen kotiin ei silti aina ollut kovin ylevä. Esiin tulee myös muiden sisarusten suhtautuminen Ruotsiin lähetettyihin perheenjäseniin.

Osa haastatteluista on toteutettu viime vuosina. Aikaisemmin saatuja tietoja on päivitetty kattamaan viime aikojen yhteydenpittoja. Koosteessa on mukana myös myöhemmin Yhdysvaltoihin siirtolaiseksi menneen sotalapsen elämäkerran pääkohdat. Haastattelun vuonna 2011 San Diegossa Kaliforniassa suomalaissyntyistä Mauri Savolaista, joka on ollut sotalapsena Ruotsissa.

Kirjan kertomukset on käännetty ruotsiksi, jotta ne olisivat myös ruotsalaisten sijoitusperheiden jälkipolvien ja Ruotsiin adoptoitujen sotalasten sekä muiden ruotsinkielisten tutustuttavissa.

Sotalapsien unohtumaton matka – Krigsbarnsberättelser -julkaisua saa Siirtolaisuusmuseumilta ja mm. Kirjavälitys Oy:n kautta.

Tellervo Lahti